

Studentombudets rapport Sjuksköterskeprogrammet 2015 till 2019

NAZIRA HAMMOUD SHAHWAN

Medicinska Föreningen i Stockholm

Box 250, 171 77 Stockholm
Nobels väg 10, KI Campus Solna
Alfred Nobels Allé 8 plan 5, KI Campus Flemingsberg
Tel: 08 - 524 830 73
www.medicinskaforeningen.se

**Medicinska
Föreningen**

Bakgrund, roll och arbetssätt

Sedan oktober 2015 så har det fram till december 2019 inkommit ett 70-tal frågor/ärenden kopplade till sjuksköterskeprogrammet (SSK). I början var det mest enklare frågor gällande verksamhetsförlagd utbildning (VFU), tillgodoräknanden, rättning av examinationer etc. Med tiden blev det mer komplicerade frågor gällande VFU kopplat till hur de upplevde att de blev behandlade av handledare och adjungerad klinisk adjunkt (AKA).

Antalet ärenden gällande sjuksköterskestudenter dubblades under 2019, varför den här rapporten har tagits fram för att undersöka huruvida det finns något samband eller en röd tråd till ökningen och vad för sorts ärenden som har ökat.

Medicinska Föreningen (MF) har ett anställt studentombud (SO) som alla studenter som är antagna till utbildning vid Karolinska Institutet (KI) kan vända sig med diverse problem/allmänna frågor, ej avhängt medlemskap i MF. SO har tystnadsplikt och lyder under sekretess. SO:s huvudsakliga arbetsuppgifter är följande, omnämnda i prioriteringsordning;

1. Ombud i enskilda studentärenden
2. Information till studenter
3. Strategiskt arbete och återkoppling till kårerna och KI
4. Omvärldsbevakning

SO:s främsta arbetsuppgift är enskilda möten/kontakter med studenter och deras berörda program/kurser. Exempelvis vid disciplinnämndsmöten, där SO varit behjälplig i att hjälpa studenterna med att utforma sitt yttrande. SO förklarar hur processen går till och vad som händer på ett sådan möte. SO har även närvarat vid studenternas sida på själva mötet.

SO informerar även löpande om sin roll och funktion vid terminsstart i samband med att KI välkomnar internationella och nationella studenter. Vidare har SO en stående inbjudan till möten med Studenthälsan, utbildningssektionerna och till interna möten på MF. Utöver nämnda möten har SO regelbunden kontakt med anställda på KI. Framförallt rör det sig om kontakter med studievägledare, grundutbildningsansvariga (GUA), programdirektorer (PD) och administratörer på KI:s olika program och institutioner.

Slutligen ska SO, i mån av tid, ägna sig åt omvärldsbevakning på området. Till exempel genom att hålla sig à jour med nya nationella regler och riktlinjer, rapporter mm. men även hålla kontakt med andra student- och doktorandombud i Sverige. Det sistnämnda innefattar bland annat deltagande i nationella och internationella konferenser för ombud.

Ärendehantering

Ärenden som inkommer skiljer sig från fall till fall, även om vissa teman återkommer. Vissa ärenden är klara på ett par dagar eller veckor medan vissa kan dra ut över tiden då en del studenter behöver följas upp under en längre tid. Det är också beroende på vilket stöd studenten vill ha av SO, ibland handlar det helt enkelt bara om att bli lyssnad på och/eller få stöd med hur studenten ska driva sin fråga.

Ärenden 2015–2019

Sammanställningen nedan är av de ärenden som SO har arbetat med under perioden oktober 2015 till och med december 2019. En del ärenden var ännu inte avslutade när arbetet med rapporten började och merparten har blivit avslutade under våren.

Antal ärenden 2015-2019

År	2015	2016	2017	2018	2019
Antal ärenden (n)	2	8	13	16	33

Översikt områden

Översikt område	Antal ärenden
Diskriminering / kränkt / särbehandling	15
Examination	11
Fusk	2
Kliniskt Träningscentrum - KTC	4
Omexamination	13
Omprovning	7
Plagiat	3
Tillgodoräknande	3
Uppsats	2
Utbytestermin	6
Verksamhetsförlagd utbildning - VFU	30
Vilseledande	3
Återupptag	7

Ett ärende har ofta olika kategorier, det kan vara en huvudfråga om studenten kommer med och i den frågan finns flertalet under frågor/kategorier. Därför kan tabellerna ovan visa en avvikelse i antalet ärenden respektive antalet områden.

Områden som är återkommande är **VFU**, **omexamination**, **upplevd kränkning/särbehandling** och **examination**. Gällande VFU är det allt ifrån att felplacering, missnöjdhet runt kommunikation med handledare, AKA och/eller examinator till underkänd på VFU och följderna som kommer med detta. Kopplat till VFU har det framkommit flera upplevelser av att bli särbehandlad eller kränkt av handledare eller annan personal på VFU-platsen.

Fusk, **plagiat** och **vilseledande** är ärenden som lett till disciplinnämnden och där fått olika utfall. De ärenden som är kopplade till de här kategorierna har SO fungerat som stöd både före och efter att ärendet har behandlats i nämnden. Dessa ärenden har haft kort handläggningstid och blivit avslutade relativt snabbt.

Gällande **examination** och **omexamination** har det varit allt ifrån dålig information via PingPong och senare Canvas till att man får ny information på sittande tentamen i salen. När det kommer till upplevd kränkning/särbehandling är det som nämnt ovan mycket kopplat till VFU men även examinationer. Exempel på detta är att inte få läsa en kurs pga. graviditet eller att studentens mående står i vägen (enligt examinator) för att läsa en kurs om psykisk ohälsa. En del studenter upplever inte att de får tillräckligt med stöd från studievägledare.

En annan återkommande kategori är utbytesansökningar och utbytestermin/utbytesterminer. Det upplevs att det inte finns någon tydlighet från den internationella handläggaren som är ansvarig för SSK-programmet. Då ingen tidigare har lyft frågan med programledningen eller till handläggaren direkt har det tyvärr blivit så att studenter *"gärna"* berättar för varandra om vad som hänt dem. Det går i arv från termin till termin att man inte kan lita på handläggaren och att man måste få allt skriftligt så det inte blir fel. I retrospektiv har det framkommit att handläggaren har haft en orimlig arbetsbörda och i med en omstrukturering har hen en ny chef.

SO har vid flertalet tillfällen erbjudit att ha ett samtal med handläggaren och hens chef men då har studenter velat avvakta vilket lett till att man ärvt information från äldre kursare.

En röd tråd är oron över att lärare, examinatorer och handledare mfl har makt och därför vill man inte säga något eftersom studenterna upplever det som att de kommer att straffas om de säger hur de upplever sina studier. Att man kommer få repressalier i någon form. Studenterna är övertygade att det kan lägga en grund för att personal på programmet kommer att uppleva dem som problematiska. Studenterna upplever även att lärarna alltid håller varandra om ryggen och att om en student *"klagar"* på en lärare så kan den lärare man pratar med inte alls förstå vad studenterna menar. Studenterna upplever att den man pratar med har mer förtroende för sina kollegor och indirekt misstror studenterna.

Förbättringsområden

När det kommer till VFU-problemen kopplade till att studenter blir underkända är det oerhört viktigt att man redan vid T1 lägger en stor vikt på att informera studenterna så de vet vad som gäller vid avbruten VFU, som det är nu kan en student underkännas vid första tillfället och även andra tillfället och sedan bli tvungen att avbryta hela sin utbildning. En annan sak som kan förebygga eventuell misskommunikation som kan leda till ett underkännande är att man stämmer av med VFU-placeringen veckovis. Exempelvis kan man implementera ett 5 minuters samtal där man stämmer av läget, detta kan ge en indikation inför mittbedömning och även slutbedömning. Detta för att det verkligen kan skifta från ena veckan till den andra. Om KI-representanter i form av exempelvis examinator får en uppfattning ena veckan och sedan kommer mittbedömning eller nytt samtal då kan det hjälpa att man får en helhetsbild samt att man får tidiga indikationer på hur det går för studenten.

Tydlig kommunikation och transparens är väldigt viktigt i mötet med studenter. Det är viktigt att studenterna känner att deras röst räknas, att man som student inte ska vara rädd för att kontakta ansvariga lärare, examinatorer samt övrig personal. om man upplever orättvisor eller att något är fel under studierna.

Sista medskicket är att inte tveka att ta hjälp av studentombudet i mötet med studenterna, ibland kan det vara lättare för både lärare och student att en extern part är med och ser på situationen med objektiv blick.